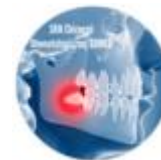

ZAKŁAD CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ

kierownik: prof. dr hab. n. med. Anna Starzyńska

ul. Dębinki 7, 80 - 211 Gdańsk

tel. 58 349 15 71, e - mail: chirstom@gumed.edu.plwww.chirurgiastomatologiczna.gumed.edu.pl

Ocena rozprawy doktorskiej lek. dent. Martyny Osiak pod tytułem:
**„Stan uzębienia i potrzeby lecznicze Pigmejów niehigienizujących jamy ustnej
zamieszkałych w Republice Środkowoafrykańskiej”**
wykonanej pod kierunkiem dr hab. n. med. Macieja Czerniuka

Różnice w stanie uzębienia, higienizacji jamy ustnej oraz w występowaniu chorób przyzębia mogą wynikać z różnorodności rasowej, zamieszkiwanego obszaru geograficznego, czynników ekonomicznych i stylu życia. Istotnym problemem w krajach o niskim statusie socjoekonomicznym jest brak dostępu do opieki stomatologicznej. Wielu autorów przedstawia, że choroba przyzębia jest rozpowszechniona w krajach Afryki, a rasa czarna jest predysponowana do rozwoju tej choroby. Brak jest piśmiennictwa na temat mikroflory jamy ustnej Pigmejów. Dlatego w pełni uzasadnionym było podjęcie przez Doktorantkę badań mających na celu ocenę stanu uzębienia i potrzeb leczniczych Pigmejów niehigienizujących jamy ustnej.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska lek. dent. Martyny Osiak liczy 128 stron, składa się ze wstępu, celu pracy, materiału i metody, części zawierającej wyniki badań, dyskusji, wniosków, streszczenia w języku polskim i angielskim, 5 tabel i 60 rycin, 176 pozycji piśmiennictwa. We wstępie Doktorantka przedstawiła zwięzłe informacje dotyczące diety, stylu życia i uzębienia Pigmejów oraz omówiła zapalenia dziąseł i przyzębia z uwzględnieniem specyfiki krajów rozwijających się. Przedstawiła także charakterystykę mikrobiologiczną kieszonek przyzębnych oraz czynniki ryzyka próchnicy z uwzględnieniem specyfiki krajów rozwijających się. Ta część pracy wykazuje dużą znajomość tematu oraz dobre przygotowanie lek. dent. Martyny Osiak do podjęcia własnych badań. Celem pracy była kliniczna ocena stanu uzębienia oraz stanu przyzębia u Pigmejów niehigienizujących jamy ustnej i stosujących diety niskokariogenną. Cel badań został sformułowany w sposób zrozumiały i jednoznaczny. W rozdziale Materiał i metody Doktorantka wyczerpująco przedstawiła charakterystykę materiału badawczego oraz zastosowaną metodykę analizy badań. Materiał badawczy stanowili pacjenci należący do plemienia Pigmejów Bayaka, którzy niehigienizują jamy ustnej. Badaniem objęto

ZAKŁAD CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ

kierownik: prof. dr hab. n. med. Anna Starzyńska

ul. Dębinki 7, 80 - 211 Gdańsk

tel. 58 349 15 71, e - mail: chirstom@gumed.edu.pl

www.chirurgiastomatologiczna.gumed.edu.pl

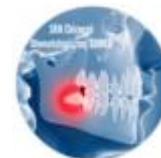

210 Pigmejów z populacji liczącej około 3000 mieszkańców w wieku od 6 do 60 lat. W badaniach Doktorantka oceniła uzębienie, ilość płytki nazębnej i kamienia nazębnego oraz głębokość kieszonek przyzębnych. Do oceny higieny jamy ustnej użyto wskaźnik higieny jamy ustnej OHI (ang. *Oral Hygiene Index*) wg Greene i Vermillion oraz wskaźnik płytki nazębnej PII (ang. *Plaque Index*) wg Silness i Løe. Do oceny stanu przyzębia wykorzystano: wskaźnik dziąsłowy GI (ang. *Gingival Index*) wg Løe i Silness, wskaźnik SBI (ang. *Sulcus Bleeding Index*) wg Mühlemann i Son. Do oceny stanu uzębienia wykorzystano wskaźnik PUW (P - ząb z jednym lub wieloma ubytkami próchnicowymi; U - ząb usunięty z powodu próchnicy; W - ząb z jednym lub wieloma wypełnieniami). Parametr W nie był oceniany, ponieważ w badanej grupie nie stwierdzono dostępu do leczenia stomatologicznego, dlatego pacjenci nie posiadali zębów z wypełnieniami. Zaawansowanie choroby przyzębia oceniano badając głębokość kieszonek przyzębnych PPD (ang. *Periodontal Probing Depth*) za pomocą kalibrowanej sondy periodontologicznej. Do analizy choroby przyzębia użyto również wskaźnik przyzębia i periodontologicznych potrzeb leczniczych CPITN (ang. *Community Periodontal Index and Treatment Needs*) wg Ainamo i wsp. Badanie mikrobiologiczne obejmowało ocenę patogenów choroby przyzębia z płynu kieszonki dziąsłowej za pomocą gotowych zestawów PET plus (MIP Pharma, Niemcy). Na przeprowadzenie badań Doktorantka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej przy Warszawskim Uniwersytecie Medycznym (KBE/201/2018). Zastosowane w pracy metody statystyczne są typowe dla tego typu analiz i pozwalają obiektywnie ocenić ich wyniki. Zastosowane metody badań oraz ich sposób realizacji nie budzą zastrzeżeń. Wyniki pracy są przedstawione w sposób szczegółowy i budzący zaufanie oraz ilustrowane dobrze skomponowanymi tabelami i czytelnymi rycinami, które bardzo ułatwiają czytelnikowi dogłębną analizę licznych danych. Wyniki zostały szeroko i dokładnie omówione z bogatą analizą statystyczną, co umożliwia ich porównanie z danymi z piśmiennictwa. Spośród spostrzeżeń lek. dent. Martynty Osiak zawartych w tej części za najcenniejsze uważam wykazanie, że niezależnymi predyktorami występowania głębokich kieszonek był wiek, palenie papierosów i liczba zdrowych zębów. Istotną obserwacją jest stwierdzenie, że wskaźnik CPITN wykazał największy odsetek kodu CPI4TN3 u najstarszych pacjentów. Doktorantka stwierdziła, że najczęściej izolowanym periopatogenem u osób z chorobą przyzębia jest *Treponema denticola* i *Prevotella intermedi*. W rozdziale Dyskusja Doktorantka właściwie zinterpretowała wyniki swoich badań z wykorzystaniem doniesień innych autorów

ZAKŁAD CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ

kierownik: prof. dr hab. n. med. Anna Starzyńska
ul. Dębinki 7, 80 - 211 Gdańsk
tel. 58 349 15 71, e - mail: chirstom@gumed.edu.pl
www.chirurgiastomatologiczna.gumed.edu.pl

zajmujących się tymi problemami. Dyskusję w recenzowanej pracy oceniam wysoko. Autorka wykazała się rozległą wiedzą medyczną na temat stanu uzębienia i potrzeb leczniczych Pigmejów niehigienizujących jamy ustnej, umiejętnością korzystania z obcego piśmiennictwa, głównie w języku angielskim, a także należą ostrożnością w ocenie oraz w interpretacji uzyskanych wyników własnych. Doktorantka sformułowała ze swojej pracy 7 wniosków, z których najważniejszym jest stwierdzenie, że populacja Pigmejów zamieszkujących Republikę Środkowoafrykańską cechuje się niskim odsetkiem występowania próchnicy w porównaniu do krajów o wysokim rozwoju socjoekonomicznym. Wnioski zawarte w pracy są dla mnie przekonujące, korespondują z celami pracy i wynikają z przeprowadzonej analizy statystycznej. Proponowałabym skrócenie siódmego wniosku. Rozprawę kończy spis 176 pozycji wykorzystanego piśmiennictwa, dobrane bardzo starannie i adekwatnie do badanego zagadnienia. Streszczenie w języku polskim i angielskim zawiera najważniejsze wyniki przeprowadzonych badań.

Podsumowując, oceniam rozprawę doktorską lek. dent. Martyny Osiak oceniam bardzo wysoko. Uzyskane wyniki badań wskazują na wysoki stopień docieklivosti naukowej oraz znakomite umiejętności posługiwania się warsztatem badawczym. Doktorantka wykazała się bardzo dobrą znajomością nowoczesnych metod doświadczalnych pogłębiając wiedzę na temat stanu uzębienia i potrzeb leczniczych Pigmejów niehigienizujących jamy ustnej.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U z 2018 roku poz. 1669 z późn. zm.). Biorąc powyższe pod uwagę, zwracam się do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. dent. Martyny Osiak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Zakład Chirurgii Stomatologicznej
A. Starzyńska
prof. dr hab. n. med. Anna Starzyńska

Gdańsk, dnia 6 listopada 2020r.